

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 190-1890)

Originalt emne

Skole- og Undervisningsvæsen

Skole- og Undervisningsvæsen/Lærerpersonalets Ansættelse og Afskedigelse

Skole- og Undervisningsvæsen/Lærerpersonalets Lønninger og Emolumenter

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 22. maj 1890](#)
- 2) [Byrådsmødet den 26. februar 1891](#)
- 3) [Byrådsmødet den 28. maj 1891](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 22. maj 1890 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 190-1890)

Da det den 1ste Maj d. A. er 34 Aar siden Frk. Julie Nielsen indtraadte i Skolevæsenets Tjeneste, først som Medhjælperinde ved Undervisningen i Haandgjerning og senere som selvstændig Haandgjerningslærerinde med fuldt Timetal ved Nordre Byskole, havde Skolekommissionen i Skrivelse af 10de d. M. under Fremhævelse af den store Arbejdsomhed og Pligttroskab, hvormed hun i den lange Aarrække har røgtet sin Gjerning, foreslaaet og Udvalget for Skolevæsenet ligeledes i Skrivelse af f. D. anbefalet at der hos Skoledirektionen søges udvirket, at Frøken Nielsen faar fast Ansættelse ved Skolevæsenet med anordningsmæssig Løn efter Lov af 29de Marts 1867.

Uddrag fra byrådsmødet den 26. februar 1891 - side 2

[Til første side](#)

(J. Nr. 190-1890)

I Anledning af den i Mødet den 22de Maj 1890 vedtagne Indstilling om, at der meddeles Lærerinde i Haandgjerning ved Nordre Byskole, Frøken Julie Nielsen, fast Ansættelse ved Kommunens Skolevæsen, er der modtaget følgende Skrivelse fra Skoledirektionen for Aarhus Kjøbstad og Hasle Herred af 1ste d. M.:

"I Anledning af Byraadets behagelige Skrivelse af 23de Maj f. A., hvorved Lærerinde i Haandgjerning ved Aarhus Skolevæsen, Frøken Julie Nielsen indstilles til fast Ansættelse, undlader Direktionen ikke at henlede Opmærksomheden paa, at de i Loven af 29de Marts 1867 for Lærerinder givne Bestemmelser i Følge sammes § 5 ikke gjælde for Lærerinder i Haandgjerning, hvorfor ogsaa Ministeriet i Skrivelse af 20de Oktober 1876 i Henhold til afslog en fra Frøken Cathinka Ramløss indkommen Ansøgning om fast Ansættelse. Imidlertid er der dog Mulighed for, at ovennævnte Frøken Julie Nielsen kan faa fast Ansættelse, naar herom indsendes Andragende til Kultusministeriet, i hvilken Henseende Direktionen tillader sig at henvise til Kultusministeriets Skrivelse 16de Marts 1861 og 19de Oktober 1864, hvorom dog maa bemærkes, at de ere ældre end Loven af 29de Marts 1867."

Denne Skrivelse forelaa for Byraadet i dets Møde af 5te d. M., hvor man vedtog at anmode Udvalget for Skolevæsenet om i et senere Møde at forelægge Udkast til et Andragende i den omhandlede Retning.

I Henhold hertil havde nævnte Udvalg i Skrivelse af 23de d. M. foreslaaet Byraadet at indgaa til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med følgende Forespørgsel:

"I Skrivelse af 23de Maj f. A. indstillede Aarhus Kjøbstads Byraad til Skoledirektionen for Aarhus Kjøbstad og Hasle Herred, at der gaves Lærerinde i Haandgjerning ved Aarhus Kjøbstads Skolevæsen, Frøken Julie Nielsen fast Ansættelse, men under 1ste Februar d. A. har bemeldte Direktion tilskrevet Byraadet, at Ansættelsen paa Grund af Bestemmelsen i Lov 29de Marts 1867 § 5 næppe kunde forventes meddelt, og har Direktionen herom henvist til det høje Ministeriums Skrivelse af 20de Oktober 1876, men samtidigt henledet Opmærksomheden paa, at der tidligere var givet Samtykke fra Ministeriet til saadan Ansættelse.

Under Hensyn til den stadig voksende Betydning, som Undervisning i Haandgjerning faar for Børnenes Udvikling, særligt Pigernes, maa det formentlig ansees for saare uheldigt, om Lærerinderne i dette Fag - eventuelt ogsaa Lærere - skulle være afskaarne fra et saa væsentligt og afgjørende Gode som den til den faste Ansættelse knyttede Ret til Pension. Et saadant Forhold maa nødvendigvis øre stærk Indflydelse paa Beskaffenheden af de Kræfter, der ville optage denne Gjerning, og navnlig forhindre Tilgang til denne Stilling fra de Klasser af Befolkningen, hvis Paavirkning og Indflydelse paa Børnene ogsaa udenfor selve Lærefaget Skolen og dens Gjerning formentlig med Rette mener at kunne have megen Nytte af, medens selve Lærefaget utvivlsomt ogsaa vil vinde i Betydning derved.

Lov af 29de Marts 1867 § 5 indeholder nu næppe noget Forbud imod at give Lærerinder i Haandgjerning fast Ansættelse. Lovens 2 første Paragrafer bestemme, at Kommunalbestyrelsen i en Kjøbstad (eller paa Landet) med Skolekommissionens Samtykke skal kunne ansætte Lærerinder i Skolens Tjenste i Stedet for Lærere, naar Skoledirektionen billiger saadant. Der gives altsaa Kommunalbestyrelsen en ret til under visse Omstændigheder at ansætte Lærerinder, hvor ellers Lærere skuldes Ansættes, og disse Lærerinder er der stillet visse Krav til (§ 3) og paa den anden Side ogsaa tillagt visse Rettigheder (§ 4). Hvad § 5 forhindrer, er nu formentlig kun dette, at denne nye Ordning kommer til at gjælde ogsaa for Lærerinder i Haandgjerning, dvs. at Skoledirektionen (paa Andragende af den forenede Kommunalbestyrelse og Skolekommission) skulde kunne ansætte Lærerinder i Haandgjerning med samme Oligtvog Ret som Lærerinder i de boglige Fag, men den kan dog vistnok ikke siges at ophæve den før 1867 bestaaende Ordning, hvorefter Skoledirektionen med Ministeriets Billigelse var berettiget til at give Lærerinder i Haandgjerning fast Ansættelse paa derom sket Andragende, i hvilken Henseende Byraadet tillader sig at benytte til det høje Ministeriums Skrivelser af 6te Marts 1861 og 19de Oktober 1864, hvor denne Ministeriets Ret dels anvendes, dels udtrykkelig hævdes.

Da Spørgsmaalet allerede nu har og i Fremtiden kan, ventes at ville faa større Betydning for Skolens Virksomhed tillader man sig derfor ærbødigst at forespørge, om det høje Ministerium fremdeles fastholder den i Skrivelsen af 20de Oktober 1876 fremsatte Anskuelse, eller om det tør forventes, at Ministeriet nu som før 1867 efter Omstændighederne vil anse sig for berettiget til at give Samtykke til fast Ansættelse til Lærerinder i Haandgjerning."

Dette Forslag vedtoges, hvorefter en i Overensstemmelse hermed affattet Skrivelse til Ministeriet af 2den Marts d. A. under f. D. blev tilstillet Skoledirektionen.

(Se Mødet den 28de Maj.)

Uddrag fra byrådsmødet den 28. maj 1891 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 190-1890)

Som Svar paa det i Mødet den 26de Februar vedtagne Andragende til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Forespørgsel angaaende fast Ansættelse for Lærerinder i Haandgjerning var der under 25de d. M. fra Skoledirektionen for Aarhus Kjøbstad og Hasle Herred modtaget Kommunikation af en Skrivelse af 15de f. M., hvori nævnte Ministerium udtaler, at om end Ministeriet kunde anse det for ønskeligt, at Haandgjerningslærerinder, særlig ved større Kjøbstadskoler, kunde erholde fast Ansættelse, vil en saadan Tilladelse dog ikke kunne gives paa Grund af de positive Bestemmelser i Loven af 29de Marts 1867 (se navnlig Motiverne til samme.)

Toges til Efterretning.

